

Kovči Josifs

ILZE KALNIŅA

Cīņas sports, kurā ne tikai jāsit, bet arī jādomā

Kikboksa treneris Josifs Kovči no Līvāniem, pats būdams Latvijas čempions, savu dēlu uztrenējis līdz Eiropas čempiona titulam

Latgales pusē par kikboksa neformālo centru pēdējos gados ir kļuvuši Līvāni. Tas tā pakāpeniski izveidojies pēdējās desmitgades laikā, kopš šajā pilsētā dzīvo un jaunos censoņus trenē ungāru izcelsmes treneris Josifs Kovči. Ar viņu runājam par nākotnes plāniem, par sasniegto un par kikboksu kā cīņas sporta veidu.

— Iepazīstiniet ar sevi un pastāstiet, kā jūs nonācāt Latvijā.

— Šurp atbraucu jau jaunībā un te arī apprecējos ar Līvānu meiteni. Iepriekš trenējos boksā, bet deviņdesmito gadu sākumā PSRS telpā parādījās kikbokss. Eiropā šajā sporta veidā sacensības notika jau septiņdesmitajos gados. Kā jau katrs sākums, arī šis bija grūts. Mums nebija treneru, nebija zināšanu, taču bija vēlēšanās iemācīties jauno cīņas sporta veidu. Mācījāmies galvenokārt no videokasetēm, bet pirmais Latvijas čempionāts notika 1996. gadā. Tad arī ieguvu pirmo čempiona titulu, bija jābrauc uz Dāniju, lai piedalītos Eiropas čempionātā, kur ieguvu 3. vietu. Tā sākās mana karjera šajā sportā. Piecus gadus esmu bijis Latvijas izlasē, nedaudz visu laiku arī trenēju bērnus. Protams, ir grūti pašam trenēties un vēl trenēt bērnus. Man treniņi notika Rīgā. Jau desmit gadus

mums Līvānos ir oficiāli reģistrēts Līvānu kikboksa sporta klubs «Skits», bet treniņi te notiek visus pēdējos piecpadsmit gadus.

— Vai Līvānos šis cīņas sports ir iecienīts?

— Jā, trenēties nāk daudzi. Mazākajā grupā trenējas bērni no 8 līdz 13 gadu vecumam, vecākajā — no 14 gadiem. Vēl nāk arī pieaugušie. Ir arī meitenes. Treniņi notiek trīsreiz nedēļā. Bez tā, ka man ir sasniegumi šajā sportā, bija tomēr jānācās Latvijas treneru tālākizglītības programmā, lai varētu trenēt bērnus. Mums pasniedza psiholoģiju, pedagoģiju, fizioloģiju, medicīnu — bija interesanti mācīties, un uzskatu, ka noteikti šīm zināšanām trenerim ir jābūt. Mācījos gandrīz divus gadus, pabeidzu šovasar. Ne tikai līvānieši trenējas. Uz treniņiem brauc arī puisis no Jēkabpils, kā arī apkārtnes ciemiem. Kopš TV programmā «Eurosport» divreiz nedēļā translē K-1 turnīru kikboksā, šis sporta veids ir iekarojis ļoti lielu popularitāti un sāk jau izkonkurēt vairākus citus. Cits nāk trenēties, lai sevi un citus spētu aizsargāt, cits vēlas sasniegt kaut ko sportā. Mēs ļoti skatāmies, kuru ņemt, kuru — nē. Ja pārējie bērni saka, ka jauniņais redzēts diskotēkās darām pāri citiem vai redzēts dzēris, tādus neņemam. Tāpat, ja citi saka, ka kāds zog. Mums viss te ir jāatstāj, un, ja ģērbtuvēs sāks zust mobilie tālruņi, pulksteņi un citas mantas, tad šādam klubam nebūs izredžu. Tādēļ ļoti skatāmies, kādi jaunieši klubā trenējas. Man būs jāatbild, ja kāds no manējiem iekulsies nepatikšanās, un to negribas.

— Kā jūs iztiekat, jo nav noslēpums, ka piedalīšanās sacensībās prasa izdevumus?

— Esam nodibinājuši sabiedrisko organizāciju, kuru vada mana sieva Jeļena. Telpas laipni ir piešķirusi SIA «Daugulis un partneri». Esam nopirkuši un arī paši izgatavojuši vairākus trenāžierus un sporta inventāru, ko izmanto ne tikai kikboksa treniņos vien. Uz trenāžieru zāli nāk daudz sieviešu. Protams, aizvest uz sacensībām desmit jaunos sportistus ir pagrūts pasākums. Es pats ļoti zaudēju enerģiju, pārdzīvojot par viņu startiem. Dalības maksu ir jāsedz pašiem, bet pārējam bieži sameklējam sponsorus un atbalstītājus. Tādi mums ir Jānis Klaužs no Līvānu novada domes, mūsu pašu «Daugulis un partneri», SIA «Sencis», «Līvānu meliorators» un SIA «Saltums 2».

— Šajos gados esat izaudzinājis arī solīdu kikboksa jauno maiņu?

— Maniem puīšiem ir bijuši vairāki panākumi. Aleksandrs Bedņakovs 2001. gadā ieguva sudraba medaļu Eiropas čempionātā, mans dēls Otto Kovči — 2003. gadā kļuva par Eiropas čempionu un uzvarēja arī Krievijas kausa izcīņā, kas ir nopietna līmeņa sacensības, jo tur piedalās desmit valstu pārstāvji, viņu vidū arī no Polijas, Čečenijas un Dagestānas. Tāpat Ēriks Džeriņš 2003. gadā ieguva sudraba medaļu Eiropas čempionātā. Faktiski esmu parēķinājis, ka trenēju jau piekto paaudzi. Nesen saņēmu vēstuli no Izraēlas, kur dienestu jau beidza kāds mans bijušais audzēknis. Pricējos, ka visi

šie zēni, ko esmu trenējis, ir izmācījušies un ieguvuši
augstāko izglītību.

— Visu dzīvi esat nodarbojies ar sportu?

— Jā, 17 gadu vecumā sāku trenēties boksā, bet līdz tam bija futbols. Tagad jaunie cilvēki bieži vien atnāk netrenēti, vāji fiziski sagatavoti, nespēcīgi — nav nekāda sākuma līmeņa. Būtu jau labi, ja katrs vairāk uzturētos svaigā gaisā — brauktu ar velosipēdu, spēlētu futbolu pagalmā.

— No zilumiem cīņas sporta veidos izvairīties gan neizdodas?

— Visa kā jau pietiek, kaut faktiski mazajiem bērniem treniņi notiek tikai viegla kontakta formā, pilns kontakts ir pieļaujams tikai vecākajai grupai. Tas, ka kikbokss ir sports, kurā tikai jāsit, ir nepareizs priekšstats. Te ir arī jādodomā. Boksā ir jādodomā mazāk. Te tas, kurš grib tikai sist, nekur tālu netiek. Es uzskatu, ka nopietni cīņas sporta veidi ir kikbokss, džudo, karatē. Mana sieva saka, ka gadījumā, ja mums būtu desmit dēlu, varētu domāt arī kā citādi, bet, ja mēs neiebilstam pret sava vienīgā dēla treniņiem kikboksā, tad tas ir vērtējams kā cienijams sporta veids.

— Ko cīņas sports ir devis jums un ko tas var dot citiem sportistiem?

— Es pats sporta zālē tieku vaļā no stresa, bez tam sportošana man ir ieaudzinājusi kārtības mīlestību. To esmu ieaudzinājis arī savam dēlam. Uzskatu, ka armijā jauniešiem būtu jāiet kaut vai tikai tādēļ, lai iemācītos mazgāt grīdu, kreklu, gludināt bikses un uzturēt kārtībā apavus. Tāpat tur iemāca pieklājību. Daudz kas jauniešu dzīvē ir atkarīgs no skolotājiem, bet tie mūsdienās velta šīm lietām maz uzmanības. Jāatceras arī, ka Latvija Eiropā ir 2. vietā šķiršanās gadījumu skaita ziņā. Tas, protams, atstāj iespaidu uz bērniem, uz to, kādi viņi izaug. Sporta zālē zēni pieņem dažādas dzīvē noderīgas zināšanas. Ja ne citur, tad šeit viņi tās var iegūt.

— Arī jūsu paša dēlam ir labi sasniegumi kikboksā.

— Ne tikai. Es uzskatu, ka bērnam visu laiku ir jābūt aizņemtam. Tad viņam veidojas priekšstats

par to, kādam jābūt dienas režīmam, un tā var vairāk paveikt. Otto ir ne vien kikbokseris, bet nopietni aizrāvēis arī ar klavierspēli. Viņš pabeidza klavieru klasi mūzikas skolā, tagad mācās bungu spēli un raksta mūziku. Tikko gatavojas ierakstīt savu otro disku. Esam viņu veduši pie vairākiem komponistiem ar lūgumu novērtēt un ieteikt, kā tālāk talantu kopt. Bijām arī Jēkabpilī pie Ilzes Arnes.

— **Izšķirties par savas dzīves ceļu — vai to saistīt ar sportu vai mūziku — jūsu dēlam laikam nebūs viegli. Ko jūs viņam ieteiksiet?**

— Jāizšķiras būs pašam, bet, ja izvēlēsies sportu, tad man viņam jābūt blakus.
— **Bieži apciemojat dzimteni?**

— Katru gadu turp braucam ar ģimeni. Šovasar tur bija ļoti karsts. Ungārijā lielākā daļa ir ar lauksaimniecību saistītu uzņēmumu. Valsts pašreiz ir nākusi ar aicinājumu visiem ungāriem, kas dzīvo citur, atgriezties un ieguldīt zināšanas savas valsts attīstībā. Vasarās jaunatnes forumos tiekas ungāru jaunieši no citām valstīm. Šeit, Latvijā, esam iesaistījušies šejienes ungāru biedrībā «Balaton». Pats tikko esmu kļuvis par Latvijas pilsoni. Dēls kopš mazotnes runā trijās valodās: ar mani ungāru valodā, ar savu māti — krieviski, bet skolā — latviski. Es dēlam esmu teicis, ka Latvija ir viņa valsts, bet, lai skatās pats, kur viņš vēlas dzīvot, ar ko nodarboties un ar kuru valsti saistīt savu dzīvi.

— **Vai jums nav intereses trenēt arī Jēkabpils jauniešus?**

— Jā, gatavojos vērsties Jēkabpils domē, lai uzzinātu, kā to iespējams darīt. Varētu trenēt arī Daugavpilī. Tur ir visi priekšnoteikumi, lai to darītu, taču tad man būtu jāpārceļas uz turieni arī dzīvot. Braukāšana paņemtu pārāk daudz laika. No Jēkabpils pie manis jau trenējas Sergejs Savčenko. Viņš sacensībās ieņem nozīmīgas vietas. Uz treniņiem viņu regulāri ved vecāki.

P. DRIVINIEKA foto

Brīvā Daugava . - 17.09.2005